

باسمه تعالی

پانچ نامه امتحانات مرکز تکلیفی نیسال دوم ۱۴۰۱-۱۴۰۰

رشته نظامات اسلامی زنان

مهر مدرسه

نام کاندید: ۱۰:۳۰ صبح	نرد: 14	نعت انگیزی: ۹۰ دقیقه
شماره پانام صحیح اول	نرد عدد	نرد به حرف
شماره پانام صحیح دوم	نرد عدد	نرد به حرف

کد امتحان:	۳۴۰۱۲/۰۵
تاریخ آزمون:	۱۴۰۱/۳/۲۱
عنوان:	اصول فقه ۲
کتاب:	دروس فی علم الاصول، الحلقة الثالثة شهید صدر
محدوده:	بر اساس متن درسی ابلاغی
حذفیات:	ندارد

پاسخ نامه

۰/۵

۱- شهید صدر (ره) «شمول» در اطلاق شمولی را از شئون کدام مرتبه حکم می داند؟

- الف. مجعول
- ب. ملاک
- ج. امتثال
- د. جعل

۰/۵

۲- تقابل بین اطلاق و تقييد و تقييد.....باشد، حالت اهمال محال است.

- الف. ملکه و عدم
- ب. تناقض
- ج. تضایف
- د. تضاد

۰/۵

۳- در قید ثانوی که ممیز لحاظ ماهیت لا بشرط است مرأه برای چه چیزی می باشد؟

- الف. قید اولی وجود صفت
- ب. مابازای خارجی ندارد
- ج. قید اولی عدم وجود صفت
- د. ماهیت محفوظ ضمن مطلق و مقید

۰/۵

۴- در کدامیک از جملات شرطیه زیر، شرط تنها راه ایجاد موضوع است؟

- الف. إن جائکم فاسق بنياً فتبینوا
- ب. إذا رزقت مالا فتصدق منه
- ج. إذا رایت الاستاد فسلمه
- د. إذا توضأت فصل

۲

۵- اصطلاحات اصولی زیر را با ذکر مثال توضیح دهید.

قاعده احترازی بودن قیود : کل مایقوله یریده جدا

اگر مولا بگوید فقیر عادل را اکرام کن وجود وصف و قید عدالت در مدلول تصویری و تصدیقی اول وجود آن را در اراده جدی و دلالت تصدیقی ثانی نسبت به آن احراز می کند چون ظهور عرفی می گوید: هر آنچه در مدلول تصویری و تصدیقی اول مراد است در مراد جدی هم دخیل است پس ظهور عرفی قاعده احترازی است هر آنچه متکلم در کلامش آورده واقعا مراد جدیش است در نتیجه شخص حکم با انتفاع قیدمنتفی می شود.

مقدمات حکمت : تمام آنچه متکلم گفته است موضوع حکم است و آنچه متکلم نگفته است خارج از مراد اوست زیرا ظاهر حال متکلم دلالت دارد بر اینکه او در مقام بیان تمام موضوع حکم خود است وقتی میگوید فقیر را اکرام کن حکم بر ذات فقیر متوقف می باشد و چون قید را در کلام ذکر نکرده قسمت ذات فقیر مرادش بوده است و چون قید را ذکر نکرده پس اطلاق مرادش بوده است.

مفهوم: مدلول التزامی مستفاد از ربط خاص بین موضوع و محمول است و انتفاع طبیعی حکم با انتفاء قید است نه انتفاء شخص حکم در دلیل خطاب. زمانی که متکلم میگوید این کریم را اگر زیارت کردی واجب است احترام کنی مفهوم عدم وجود احترام در حال عدم زیارت است (انتفاء جزا با انتفاء شرط) سیره به لحاظ واقع: سیره عقلا بر تصرف معین به اعتبار جایگاهی که اتخاذش واقعاً در نظر عقلا سزاوار است خواه مرتبط با حکم تکلیفی باشد مثل سیره عقلا بر توقف تصرف در مال غیر به رضایت باطنی شخص و لو لفظاً اجازه ندهد یا بحکم وضعی مثل سیره بر تملک بواسطه حیات در منقولات. سیره به لحاظ ظاهر: سیره عقلا و تصرف معین در حال شک در امور واقعی به واسطه اکتفا بظن مثل سیره رجوع به لغوی هنگام شک در معنای کلمه و اعتماد به قول لغوی هر چند افاده ظن می کند.

۶- عام استغراقی و مجموعی و بدلی را با ذکر مثال توضیح دهید.

۲

عام استغراقی: استیعاب و تطبیق بر افراد به صورت عرضی به صورت عرضی بدون لحاظ وحدت در تطبیق اکرم جمیع العلما .
مجموعی: استیعاب و تطبیق بر افراد به صورت عرضی به صورت عرضی با لحاظ وحدت تطبیق اکرم مجموع العلما
بدلی: استیعاب و تطبیق بر افراد بصورت تبادلی اکرم احد العلماء

۲

۷- با توجه به اعتبارات ماهیت، توضیح دهید موضوع له «اسم جنس» کدام است؟

اسم جنس وضع شده برای ماهیت به نحو لا به شرط قسمی و برای لا بشرط مقسمی و ماهیت به شرط شی و بشرط لا وضع نشده است زیرا لا به شرط مقسمی جامع بین حصص و لحاظات ذهنی است نه حصص خارجی و ماهیت به شرط شی و بشرط لا قید شرطیت و عدم آن در معنایش اخذ شده است بنابراین لفظ رجل برلحاظ قید و یا لحاظ عدم قید دلالت ندارد بنابراین موضوع در اسم جنس ماهیت به شرط قسمی است.

۲

۸- در چه صورتی میتوان «شهرت فتوایی» را از مسائل اثبات وجدانی بدانیم؟

اگر در تعریف اجماع تعداد خاصی از علمای فتوا دهنده شرط باشد پس اتفاق اکثر فقها و علما بر یک فتوی شهرت می گویند و اگر به وسیله شهرت به وجود دلیل شرعی یقین و اطمینان پیدا شود مثلاً به دلیل شهرت علمای برجسته شهرت حجت است و مصداق اجماع کیفی است اما اگر یقین و اطمینان به وجود دلیل پیدا نشود شهرت حجت نیست.

۹- با توجه به عبارت «قیل ان دلالة اداة العموم على الاستيعاب متوقفة على جریان الاطلاق و قرينه الحكمه فى المدخول» برهانی بر

۲

ابطال قول مذکور اقامه کنید.

قرینه حکمت ناظر به مدلول تصدیقی جدیست و شمول را در مرحله تصدیقی دوم معین می کند اما ادات عموم شمول را در مرحله دلالت تصویری ثابت می کند پس اگر قائل به وضع ادات عموم برای شمول حکم به افرادی که قرینه حکمت تعیین کرده قائل شود معنای این کلام ربط دادن مدلول تصویری به مدلول تصدیقی است در حالی که ادات مدلول تصویری خاص دارند حتی اگر کلام از مدلول تصدیقی خالی باشد

۱۰- طریق شهید صدر(ره) برای حجیت اجماع را تبیین کرده و فرق طریق مختار شهید با طرق دیگر (مثل قاعده لطف) را بنویسید.

اجماع بر اساس حساب احتمالات به عنوان کاشف از دلیل شرعی است چون فقها بدون دلیل فتوا نمی دهند لذا فتوای علمای اجماع کننده بر وجود دلیل شرعی دلالت دارد پس فتوای هر فقیه به اندازه احتمال مطابقت با واقع قرینه وجود دلیل شرعی است

۲

و با جمع شدن این احتمالات یقین به وجود دلیل شرعی شکل می گیرد و احتمال مقابل آن نزدیک به صفر می رسد و قابل اعتنا نیست.
فرق: بر اساس قاعده لطف اجماع به طور مستقیم کاشف از حکم شرعی است و بحث از اجماع در بحث دلیل غیر شرعی بر حکم شرعی است اما بر اساس نظریه شهید صدر اجماع کاشف از دلیل شرعی است پس از از وسایل اثبات صدور محسوب می شود.